

РЕЦЕНЗИЯ

върху материалите за участие в конкурс за заемане на академична длъжност "доцент",
област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина,
професионално направление 6.1. Растениевъдство, научна специалност
„Овощарство“, обявен от Лесотехнически университет в ДВ бр. 32 от 03.04.2020 г.,
код на процедурата: AGR-AsP-0320-37 .

Кандидат за участие в конкурса :

Гл.ас. д-р Деница Димитрова Сербезова

Рецензент: д-р Валентин Илиев Личев, професор по професионално
направление 6.1. Растениевъдство от Аграрен университет - Пловдив

1. Кратки биографични данни за кандидатката

Деница Сербезова е родена на 29.01.1980 г. Завършва висше образование през 2002 г. в Аграрния университет в Пловдив, специалност Лозаро-градинарство. Впоследствие е докторант и научен сътрудник в отдела по Ягодоплодни култури в Костинброд, към Института по земеделие в Кюстендил. Специализира през 2003 г. (в АгроБио Институт в София във връзка със серологичния метод Elisa). По-късно – през 2006 г. провежда едно месечна специализация в Research Institute of Pomology and Floriculture, Skierniewice, Poland във връзка с приложение на биотехнологиите в овощарството. През периода 2009-2011г. специализира в Хейлундзянската академия за селскостопански науки в Харбин, Китай по въпроси свързани с изследвания на генетичните ресурси и селекцията на малината.

През 2007 г. гл.ас. Сербезова защитава дисертация на тема „Селекция на малината – стопанска и биологическа оценка на елити“ като докторант в отдела по Ягодоплодни култури в Костинброд, към Института по земеделие в Кюстендил.

От 2008 г. до настоящия момент, колежката Сербезова последователно е асистент, а впоследствие и главен асистент в Лесотехническия университет, София. Първоначално извежда практически упражнения със студентите по дисциплините Овощарство и Лозарство, а впоследствие и води лекции по Овощарство, Помология, Селекция на овощните видове и др.

Деница Сербезова ползва английски, руски и китайски езици, а също има и добра компютърна подготовка като владее WORD, EXCEL, PowerPoint и Internet.

2. Съответствие на подадените документи и материали на кандидатката с изискуемите съгласно Правилника за РАС в ЛТУ

Във връзка с участието си в обявения конкурс гл.ас. Сербезова е подала необходимите документи, а именно – автобиография, нотариално-заверено копие на диплома за завършено висше образование и на диплома за придобита образователна и научна степен „доктор“, документ за заемана академична длъжност, медицинско свидетелство, свидетелство за съдимост, удостоверение за стаж по специалността, справка за изпълнение на минималните национални изисквания за длъжността за която кандидатства, справка за приносите в научните трудове, списък на научните публикации и др.

3. Оценка на учебно-преподавателската дейност на кандидатката

Освен извеждането на лекции и практически упражнения със студентите по дисциплините Овощарство, Помология и Селекция на овощните видове, колежката Сербезова е била научен ръководител на 6 студенти, разработили дипломни работи. Изготвила е 2 рецензии на дипломни работи и 13 учебни програми за студентите от редовно и задочно обучение за бакалавърска и магистърска степен. Била е ръководител на студенти, провеждащи учебна практика и е участвала в работни комисии на ниво факултет, като член на общото събрание и на факултетния съвет, член на комисията по акредитацията, член на комисията за провеждане на държавни изпити, член на комисията по Еразъм и др.

4. Оценка на научната, научно-приложната и публикационната дейност на кандидатката

Гл.ас. Сербезова е участвала в 5 национални научни конференции, 5 международни научни форуми, била е ръководител на студенти участващи с доклади или постери на национално или международно ниво. Получила е награда – златен медал за добро представяне на седмото национално изложение за изобретения с разработката „Технология за интегрирано производство на малини“. Член е на национални и международни научни организации, участвала е в редакционната колегия и организационния комитет на научни форуми у нас и в чужбина.

Гл.ас. Сербезова е публикувала както следва: самостоятелно - една монография, а самостоятелно или в колектив 12 статии (публикувани в реферирани и индексирани научни издания), 15 статии (публикувани в нереперирани и индексирани научни издания), една студия, едно ръководство за практически упражнения на студентите по овощарство, един наръчник (предназначен за предприемачите в трайните насаждения), както и 6

научно-приложни брошури.

4.1. Участие в научни, научно-приложни и образователни проекти

Глас. Сербезова е завършила курсове на обучение както следва: за online информационни системи, за иновативни платформи за публикуване, за иновативно докторантско обучение, за управление на интелектуалната собственост, за методика на академичното обучение, за методика на научноизследователската дейност, за подготовка, участие и управление на проекти, основи на информационните технологии. Всички тези курсове са организирани по проекти на Лесотехническия университет в София.

От 2007 г. до настоящия момент колежката Сербезова е участвала в 13 национални научни или образователни проекти, финансирани от Селскостопанска академия, фонд „Научни изследвания“, Лесотехническия университет и др. През периода 2009 – 2011г. е участвала и в международен научен проект в Китай във връзка с изследвания на генетичните ресурси и селекцията на малината.

4.2. Характеристика на публикуваните научни резултати

Основната част от научните публикации (общо 8 на брой) на кандидатката са свързани с получените резултати от селекционата й дейност с малиновата култура и изследвания при другите ягодоплодни овоцни видове. Значителна част от публикациите (общо 15 на брой) са посветени и на изпитването на сортоподложкови комбинации и различни възможности за резитба при ябълката и черешата. По-малко публикации се отнасят до някои въпроси свързани с производството у нас на сливи (3 броя), круши (3 броя), вишни и орехи (по 1 брой).

4.3. Отражение на научната дейност на кандидата в литературата (цитируемост)

Във връзка със своята научна продукция колежката е представила 16 цитирания, от които 1 цитат в реферирани световноизвестни бази данни, 1 цитат в монография и 14 цитата в нереперирани списания с научно рецензиране.

4.4. Приноси в трудовете на кандидатката

4.4.1. Основни приноси с оригинален характер

- Въз основа на монография с ясно регламентирани методични, фундаментални и приложни приноси, реално е разработена и цялостна технология за отглеждане на малината.

- 145 нови малинови генотипа, от които 37 хибриди и 108 елити са отдиференцирани по групи, въз основа на показателите за оценка, което допринася за

актуализиране на методиките по селекция, сортоизучаване и конкурсno сортоизпитване при малината.

- Създадена е признакова колекция от малини, както и цялостна информация с нови и оригинални данни за растителните генетични ресурси при ягодоплодните, която е в унисон с европейската база данни и осигурява лесен достъп и по-добър обмен в научното пространство.

4.4.2. Основни приноси с потвърдителен характер

- С нови проучвания е потвърдено, че подложките Максма 14 и Гизела 5 не оказват влияние върху химичния състав на листата и плодовете на присадените върху тях сортове.

- Височината на съкращаване на стъблата оказва влияние върху растежните и репродуктивни прояви на черешовите дървета. С намаляване на височината на съкращаване се увеличава надебеляването на стъблата и големината на плодовете.

- На богатите почви у нас са подходящи формировките за интензивно отглеждане на ябълка като стройно вретено, а на по-слабо продуктивните почви системите за традиционно отглеждане, в т.ч. подобро етажна корона.

4.4.3. Основни приноси с научно-приложен характер

- Изготвена е база данни за протичане на фенофазите цъфтеж и зреене на плодовете, която има важно значение за определяне на срока за извършване на много агротехнически и селекционни мероприятия, както и избора на най-подходящите месторастения за малината.

- Установени са параметрите за редица вегетативните признаци и растежни особености на разпространени и перспективни малинови сортове и хибриди, които могат да се използват за актуализиране на технологията за отглеждането им.

- След обстойно полско проучване, ореховите сортове Извор 10, Шейново и Силистренски са препоръчани за широко разпространение в практиката.

5. Оценка на личния принос на кандидата

Научните публикации и учебните пособия, които е представила кандидатката, са написани както следва: самостоятелни - 6, с един съавтор - 12, с двама съавтори - 6 и с трима и повече съавтори - 13.

6. Критични бележки и препоръки

- Счита за неуместно публикуването на самостоятелните статии Г8/8 и Г7/10 и колективната Г8/12, отнасящи се до състоянието и перспективите съответно на крушопроизводството, черешопроизводството и сливопроизводството в България. В

така озаглавени подобни статии за определен овощен вид, обикновено практиката в напредналите страни и у нас е да се засягат много аспекти свързани с производството на овощния вид, които се разработват от авторитетни автори - тесни специалисти по съответния проблем. За да бъде тази моята критична бележка още по-полезна за колежката Сербезова, бих ѝ препоръчал в съавторство да напише подобна статия, която се отнася до състоянието, проблемите и перспективите за развитие на производството на малини в България. По тази тема определено считам че авторката има нужната подготовка и в съчетания с подходящи съавтори би могла да представи авторитетна статия, много полезна както за науката, така и за практиката.

- Недостатъчно ясен е първият извод в статия Г8/10, където е записано, че „растежните прояви на черешовите дървета са най-добре изразени при съкращаване на стъблото на 70 и 110 cm”. Би могло да се каже как се отразява различната резитба върху дебелината на стъблата на дърветата и обема на техните корони, още повече че при някои от тези показатели има доказани различия между вариантите.

- Подобно, неясно е формулиран и принос 4 от тези с потвърдителен характер, а именно „растителните и репродуктивни прояви и признаци на стопански и икономически важни сортове череша са по-добре изразени при подложката Максма 14....“.

Обобщавайки този раздел определено твърдя, че направените критични бележки и препоръки не омаловажават научната и научно-приложната дейност на кандидатката, която има много достойнства. Целта на препоръките ми е колежката да повиши прецизността си в своите бъдещи публикации.

7. Лични впечатления

Познавам гл.ас. Сербезова от студентските ѝ години, когато аз ѝ водех лекции и практически упражнения по Помология в Аграрния университет. Още тогава тя ми направи впечатление със своята любознателност и желание да се усъвършенства. Впоследствие сме се срещали и на т. н. открити дни по овощарство и на други форуми. Въз основа на моите наблюдения мога да ви уверя, че колежката Сербезова е един прецизен изследовател, етичен и трудолюбив. Тя има необходимата подготовка за решаване на сложни задачи. На нея определено може да се разчита.

8. Заключение

Въз основа на направения анализ на преподавателската, научната и научно-приложната дейност на кандидатката считам, че Деница Димитрова Сербезова отговаря на изискванията на Закона за развитие на академичния състав в република България и

Правилника за неговото приложение, което мога да аргументирам с това че: нарушения в процедурата по конкурса не констатирах, д-р Сербезова, като единствен кандидат в него притежава образователната и научна степен "доктор"; заема академичната длъжност „гл. асистент“ в ЛТУ-София повече от 5 години; осигурена е с необходимата по норматив аудиторна и извънаудиторна заетост; има публикувана монография и достатъчна по обем, структура и качество, несвързана с докторската дисертация научна продукция, с ясно открити оригинални научни и научно приложни приноси. Всичко това ми дава основание да оценя **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялата дейност на Деница Димитрова Сербезова и да гласувам за присъждането ѝ на академичната длъжност „Доцент“ в област на висше образование 6. Аграрни науки и ветеринарна медицина, професионално направление 6.1. Растениевъдство , научна специалност „Овощарство“.

Подпис на рецензента:

Рецензията е предадена на: 1.8.2020 г.